

Indgået

9 OKT. 2018

Medlem af Inatsisartut, Sofia Geisler NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
Inuit Ataqatigiit
/Her

GRØNLANDS SELVSTYRE
INATSISARTUT ALLATTOQARFIAT
BUREAU FOR INATSISARTUT
Box 1060 - 3900 Nuuk

Besvarelse af § 37-spørgsmål nr. 2018/255 vedrørende Kvanefjeldet,
21.09.2018

Dato: 05-10-2018
Sags nr. 2018 -19462

Kære Sofia Geisler

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
E-mail: asnnn@nanaq.gl
www.govmin.gl

1. Kan Naalakkersuisut forsikre borgerne omkring Kvanefjeldet at udvinding af uranholdige mineraler i Kvanefjeldet ikke vil gå ud over borgernes sundhed og miljøet?

Ved en udnyttelse af uranholdige mineraler i Kvanefjeldet vil borgernes sundhed og miljøet blive beskyttet af bestemmelser derom i råstofloven, udnyttelsestilladelsen og Naalakkersuisuts godkendelse af aktivitetsplanerne fra rettighedshaveren. Rettighedshaveren er Greenland Minerals and Energy A/S (GME).

Aktiviteter omfattet af råstofloven, herunder blandt andet udnyttelse af uran og andre radioaktive mineraler i Kvanefjeldet, skal udføres forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed. Det følger af råstoflovens § 1, stk. 2.

Inden GME foretager udnyttelse af uran og andre radioaktive mineraler efter en udnyttelsestilladelse, skal GME blandt andet udarbejde en plan for udnyttelsen og aktiviteter i forbindelse dermed (en udnyttelsesplan). Planen skal godkendes af Naalakkersuisut. Det følger af råstoflovens § 19. Naalakkersuisut vil i godkendelsen fastsætte nærmere vilkår om blandt andet varetagelse af miljømæssige, sikkerhedsmæssige og sundhedsmæssige hensyn i forbindelse med udnyttelsen og aktiviteter i forbindelse dermed. Naalakkersuisuts hjemmel til at gøre det følger blandt andet af råstoflovens § 86, stk. 1, og vilkår derom i tilladelsen.

GME skal blandt andet også udarbejde en plan for nedlukning af udnyttelsesaktiviteterne ved aktiviteterens ophør (nedlukningsplan). Nedlukningsplanen skal blandt andet indeholde en plan for efterladelse af berørte områder, og der skal tages stilling til, hvorvidt anlæg med videre skal rives ned. Hvis det planlægges at efterlade anlæg med videre i området, som af miljømæssige, sundhedsmæssige eller sikkerhedsmæssige grunde kræver vedligeholdelse eller andre foranstaltninger efter nedlukningen, skal nedlukningsplanen indeholde planer for vedligeholdelsen eller foranstaltningerne og overvågning deraf

(miljøovervågning). Nedlukningsplanen skal holdes opdateret i forhold til udviklingen i udnyttelsesaktiviteterne og i det grønlandske samfund. Nedlukningsplanen skal godkendes af Naalakkersuisut. Ved godkendelse af nedlukningsplanen vil Naalakkersuisut fastsætte vilkår om varetagelse af blandt andet miljømæssige, sikkerhedsmæssige og sundhedsmæssige hensyn efter aktiviteterens ophør, herunder overvågning af området i en periode efter nedlukningen. Naalakkersuisuts hjemmel til at gøre det følger blandt andet af råstoflovens § 43 og § 86, stk. 1, og vilkår derom i tilladelsen.

Planerne har generelt til formål at bidrage til at sikre, at udnyttelsesaktiviteter og aktiviteter i forbindelse dermed udføres forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed.

Råstofloven indeholder også særlige bestemmelser om beskyttelse af miljø, klima og natur. Bestemmelserne har generelt til formål at medvirke til at værne om miljø, klima og natur, så samfundsudviklingen og udnyttelsesaktiviteterne kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Reglerne tilsigter generelt at forebygge, begrænse og bekæmpe forurening og anden negativ påvirkning af miljø, klima og natur, som kan opstå som følge af udnyttelse af mineralske råstoffer og aktiviteter i forbindelse dermed. Bestemmelserne om beskyttelse af miljø, klima og natur findes i råstoflovens kapitel 13-15.

Efter råstoflovens § 73 kan tilladelse til og godkendelse af udnyttelse af mineraler, herunder blandt andet uran og andre radioaktive mineraler, kun meddeles, hvis der er foretaget en vurdering af udnyttelsesaktiviteternes virkninger på miljøet (VVM-vurdering), og hvis der er udarbejdet en redegørelse derfor (VVM-redegørelse). VVM-vurderingen og VVM-redegørelsen skal desuden være godkendt af Naalakkersuisut.

Efter råstoflovens § 76 kan tilladelse til og godkendelse af en aktivitet, der må antages at kunne få væsentlig indvirkning på samfundsmæssige forhold, kun meddeles, hvis der er foretaget en vurdering af den samfundsmæssige bæredygtighed (VSB-vurdering) ved udførelse af aktiviteten, og hvis der er udarbejdet en redegørelse derfor (VSB-redegørelse). VSB-vurderingen og VSB-redegørelsen skal desuden være godkendt af Naalakkersuisut.

Bestemmelserne om VVM-vurdering, VVM-redegørelse, VSB-vurdering og VSB-redegørelse har generelt til formål at klarlægge de mulige virkninger af et udnyttelsesprojekt, herunder særligt med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø. Vurderingerne og redegørelserne bidrager til at sikre, at det kan vurderes, om en udnyttelsesaktivitet generelt kan udføres forsvarligt med hensyn til blandt andet sikkerhed, sundhed og miljø.

Desuden har Naalakkersuisut som nævnt mulighed for løbende at fastsætte vilkår for udnyttelsesaktiviteterne for dermed at sikre varetagelsen af hensyn til blandt andet sikkerhed, sundhed, miljø og samfundsmæssig bæredygtighed.

- 2. Vil Naalakkersuisut gøres ansvarlige og erstatningsansvarlige i tilfælde af, at borgere i området ved Kvanefjeldet og omegn bliver syge på grund af udvinding af uranholdige mineraler i Kvanefjeldet?**

Det følger af råstofloven, at den ansvarlige og mulige erstatningsansvarlige for aktiviteter omfattet af en udnyttelsestilladelse er rettighedshaveren efter tilladelsen og eventuelle personer og virksomheder, som på vegne af rettighedshaveren udfører aktiviteter omfattet af tilladelsen.

Greenland Minerals and Energy A/S (GME) vil som rettighedshaver efter en tilladelse til udnyttelse af uran og andre radioaktive mineraler generelt være ansvarlig for skade og tab som følge af aktiviteter omfattet af udnyttelsestilladelsen.

Råstofloven indeholder for det første bestemmelser om ansvar for miljøskade. Ved miljøskade forstås generelt skade, der forvoldes ved forurening af jord, hav, havbund, undergrund, vand eller luft. Ansvar for miljøskade omfatter også forurening og anden negativ påvirkning af klimatiske forhold eller naturen i forbindelse med aktiviteter efter en udnyttelsestilladelse. Bestemmelserne findes i råstoflovens kapitel 14.

Råstoflovens § 92 indeholder derudover en generel bestemmelse om rettighedshaverens erstatningsansvar for skade og tab som følge af aktiviteter omfattet af en udnyttelsestilladelse.

GME skal som udgangspunkt erstatte skader og tab som følge af aktiviteter omfattet af en udnyttelsestilladelse, selvom skaden er hændelig. Erstatningsansvaret omfatter blandt andet personskade og tab af forsørger samt rimelige omkostninger til forebyggelse, begrænsning, bekæmpelse og genopretning af forurening eller anden negativ påvirkning af miljø, klima og natur. Det følger af råstoflovens §§ 68 og 92.

Hvis en borger i området ved Kvanefjeldet og omegn får en personskade eller mister en forsørger som følge af aktiviteter udført af eller på vegne af GME efter en tilladelse til udnyttelse af uran og andre radioaktive mineraler, er GME generelt erstatningsansvarlig over for borgeren for personskaden og tab som følge af personskaden. GME er generelt kun erstatningsansvarlig over for borgeren for sygdom, i det omfang den pågældende sygdom kan karakteriseres som personskade. Almindelig sygdom, der ikke kan karakteriseres som personskade, er ikke omfattet af GME's erstatningsansvar.

- 3. Kan de indbyggere i byen Narsaq, der frem til i dag har investeret i fast ejendom og virksomheder, forvente at få kompensation i tilfælde af udvinding af uran-holdige mineraler i Kvanefjeldet?**

Som omtalt i besvarelsen af spørgsmål 2 ovenfor vil Greenland Minerals and Energy A/S (GME) som rettighedshaver efter en tilladelse til udnyttelse af uran og andre radioaktive mineraler generelt være ansvarlig for skade og tab som følge af aktiviteter omfattet af udnyttelsestilladelsen.

Råstofloven indeholder for det første bestemmelser om ansvar for miljøskade. Ved miljøskade forstås generelt skade, der forvoldes ved forurening af jord, hav, havbund, undergrund, vand eller luft. Ansvar for miljøskade omfatter også forurening og anden negativ påvirkning af klimatiske forhold eller naturen i forbindelse med aktiviteter efter en udnyttelsestilladelse. Ansvar omfatter desuden forstyrrelser ved støj, rystelser, varme, lys eller lignende. Bestemmelserne findes i råstoflovens kapitel 14.

Råstoflovens § 92 indeholder derudover en generel bestemmelse om rettighedshaverens erstatningsansvar for skade eller tab som følge af aktiviteter omfattet af en udnyttelsestilladelse.

GME skal som udgangspunkt erstatte skade og tab i forbindelse dermed som følge af aktiviteter omfattet af en udnyttelsestilladelse, selvom skaden er hændelig. Erstatningsansvaret omfatter blandt andet personskade og tab af forsørger, tingsskade, andet formuetab samt rimelige omkostninger til forebyggelse, begrænsning, bekæmpelse og genopretning af forurening eller anden negativ påvirkning af miljø, klima og natur. Det følger af råstoflovens §§ 68 og 92.

I det omfang en person eller en virksomhed kan dokumentere at have lidt en eller flere af de nævnte skader eller tab som følge af aktiviteter omfattet af en udnyttelsestilladelse meddelt til GME, vil GME som udgangspunkt være erstatningsansvarlig over for den pågældende person eller virksomhed.

I andre tilfælde vil GME dog generelt ikke være erstatningsansvarlig over for personer og virksomheder, som frem til i dag har investeret i fast ejendom eller virksomhedsaktiviteter i området.

- 4. Kan de indbyggere, der bor uden for byen Narsaq, og som driver landbrug, forvente at få kompensation i tilfælde af udvinding af uranholdige mineraler i Kvanefjeldet?**
Se svaret til spørgsmål 3.

5. Hvis ja til spm. 4: Hvorlangt udenfor byen Narsaq, og hvis man driver landbrug, skal man bo for at kunne forvente at få kompensation i tilfælde af udvinding af uranholdige mineraler i Kvanefjeldet?
Se svaret til spørgsmål 3.

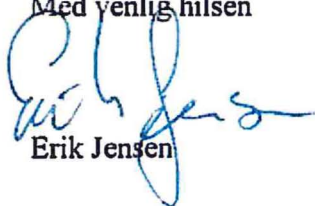
6. Er det sådan, at det kun er bestemte virksomheder / enkelte personer, der kan forvente at få kompensation i tilfælde af udvinding af uranholdige mineraler i Kvanefjeldet?

Nej. Det er ikke kun bestemte personer eller virksomheder, som kan have ret til erstatning ved skade eller tab som følge af udnyttelse af uran eller andre radioaktive mineraler i Kvanefjeldet og omegn. Enhver person eller virksomhed, som kan dokumentere at have lidt erstatningsberettigede skader eller tab som følge af aktiviteter efter en udnyttelsestilladelse, vil som udgangspunkt have ret til erstatning. Det er dog en forudsætning, at de almindelige betingelser for erstatning er opfyldt. Se svaret til spørgsmål 3.

7. Hvis ja til spm. 6: Hvem kan forvente af få kompensation i tilfælde af udvinding af uranholdige mineraler i Kvanefjeldet?
Se svaret til spørgsmål 6.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Erik Jensen